

Janjo de Haan, WUR Open Teelten & Gerard Ros, NMI

Aanpak

In de workshops rond meten en beoordelen van bodemkwaliteit zijn 3 praktische operationele tools besproken die gebruikt worden om bodemkwaliteit meetbaar te maken en te beoordelen: de bemestingswijzer van Eurofins, de Bodemconditiescore en de Open Bodemindex. De discussie ging over de bruikbaarheid van de informatie vanuit deze tools, wat is waardevol en wat kan beter. Ook de algemene vraag over wat de grootste uitdagingen zijn voor doorstroming van kennis naar de praktijk is in de workshops besproken.

Bemestingswijzer

Informatie van de bemestingswijzer is uitgebreid en bruikbaar, o.a. als input voor bemestingsplan. Echter een aanzienlijk deel van gebruikers benut de informatie maar beperkt. Melkveehouders kijken vooral naar uitslagen rond stikstof, zwavel en pH. Anderen kijken vooral globaal of ze binnen de gewenste bandbreedtes zitten qua nutriënten. De samenhang in uitslagen ontbreekt en regelmatig zijn er onverklaarbare uitslagen (in vergelijk met eerdere jaren of vergelijkbare percelen). Bij nadere uitleg van de bemestingswijzer komen gebruikers vaak tot nieuwe bruikbare inzichten. Het is daarmee een kennisbron die in de praktijk nog onvoldoende benut wordt.

Bodemconditiescore

Met de bodemconditiescore kijk je naar één belangrijk aspect, namelijk de structuur van de bodem. Vooral het samen doen met een adviseur en collega's maakt dit waardevol. De beoordeling is wat subjectief en ervaring maakt het makkelijker. De grote problemen zijn goed zichtbaar, maar kleinere problemen zijn lastiger in beeld te krijgen. In Noord-Holland werkt men met Bodemcoaches, ervaren/gepensioneerde telers die kunnen helpen bij het in kaart brengen van bodemkwaliteitsproblemen, o.a. met een visuele beoordeling. Het is een instrument dat ook versimpeld kan worden tot een "simpele prikstok" waarmee ondernemers een indruk krijgen van het voorkomen van bodemverdichting.

Open Bodemindex

Deze tool is nieuw en het gebruik is daarom nog beperkt. Risico van de tool is dat deze te ingewikkeld wordt. Het brengt informatie samen op een overzichtelijke manier, en dat helpt om knelpunten te herkennen en daar vervolgens actie op te ondernemen. Positief is de link naar het bodembeheer.

Doorstroming van kennis naar praktijk

Ontbreken van goede digitalisering van de informatie is een probleem voor verdere analyse, en visualisatie van de informatie ontbreken zoals overzichten over lange tijdsperiodes. Er zijn daarnaast (te) veel tools waardoor gebruikers door de bomen het bos niet meer zien. Standaardisering en uniformering is gewenst. Wens is om tot een systeem te komen waarbij met enkele klikken perceelsinformatie en een mogelijkheid tot beoordeling van bodemkwaliteit beschikbaar is. De energie moet gericht worden op het beter ontsluiten van

de kennis, onder andere via digitale tools. Daarnaast is de communicatie eromheen belangrijk: waarom is het meten van bodemkwaliteit belangrijk, welke winst is er voor de boer te halen. Daarbij is het ook gewenst dat in het onderwijs er meer aandacht is voor hoe bodemkwaliteit te meten en te beoordelen. Het begin is eenvoudig ga altijd met schop, prikstok of palenboor het veld in.